

Перо од пет деценија

Иако школован да буде официр, ондашњи поручник Владимир Ристић, отиснуо се раних педесетих у воде армијског журнализма, где је брзо спознао да је то професија која захтева огромну енергију, неисцрпну инспирацију и свеprisутну страст. Област науке и техничких достигнућа осликао је неизбрисивим траговима пера, радо читаним и високо цењеним текстовима, фељтонима, коментарима, књигама... Од редакције „Народне армије“, „Фронта“, „Војнотехничког гласника“ до данас када је поуздан сарадник „Одбране“ и спортски директор релија „Караван пријатељства“. За новинара какав је Влада Ристић не постоје летаргични пензионерски дани већ нови изазови, као доказ како професија опстаје у човеку и дуго траје.

ознату крилатицу да је „новинарство најлепша професија под условом да се напусти на време“, многи перу одани људи прихватили су са симпатијама, али никада до краја. Боље речено, њену (пре)поруку како је енергију, здравље и време боље утрошити на нешто мање захтевно, а захвалније, свакако. Наравно, није замерити људима који су одабрали друге путеве, уз поштовање истине да је храброст (и ризик) опстати деценијама и веровати до краја.

Тај тежи, готово исцрпљујући начин стваралаштва изабрао је Влада Ристић, потпуковник у пензији, познато име војног новинарства, чије перо упорно пише пет деценија!

Даровитог прокувачког гимназијалца отац Трифун саветовао је да се упише на Војнотехничку академију, где ће стећи знање и чин, сигуран посао и изгледну будућност. И сам је био човек од реда и рада, носио униформу поштанског службеника, дисциплинован и одговоран, па је у том духу васпитавао децу. Тако се Влада обрео у Загребу и постао питомац 5. класе Војнотехничке академије, Смер артиљерија.

Само годину дана старији од њега био је Јован Ристић, популарни Рица, познати редитељ коме су безбедњаци „ишчачкали“ да му је отац пуковник енглеске војске, што је у то време, за бога, био неопростив грех. А био је сјајан питомац, препун жеље да постане официр. Тако су му истовремено нанели неправду и учинили услугу. Влада је друговао с Рицом, уређивао зидне новине, креирао програме културних садржаја...

Први задатак

Привлачна магија писане речи лагано га је освајала до неодољиве жеље да се у њој окуша. Наравно, ангажовање на Академији и кратки текстови које је слао војним листовима примећени су и вредновани тако да се убрзо указала прилика за право доказивање.

Јула 1959. године планиран је велики омладински слет у Новом Месту, где ће присуствовати део високог државног и војног руководства са потпредседником Републике Александром Ранковићем на челу. Влади је саопштено да ће пратити догађај у својству новинара, а прилог очекују редакције „Народна армија“, односно лист Пете армијске области који се звао „За домовину“. Велика одговорност, жеља да му се оствари сан и важност скупа, донеле су му непрославане ноћи.

Са новинарском акредитацијом, „наоружан“ апаратом и бележницама, нашао се у близини значајних људи Југославије, међу хиљадама младих из разних крајева земље. Брижљиво је слушао Ранковићев говор, на широко описивао атмосферу, разговарао са стотинама учесника, прикупио материјал за фељтон, а не за чланак. Вратио се на Академију и почео да пише. Пред зору завршио је

Тадашњи капетан Ристић (са бележницом) поред маршала Тита и министра војног генерала Љубичића

обимну грађу. Ујутру су га чекали у редакцији „За домовину“. Затрпан силним шлајфнама текста, уредник Ђорђе Манић ухватио се за главу рекавши Влади да за објављивање свега што је написао треба скоро цела новина. Наравно, текст је „прекројен“, вешто уређен и објављен делом и на насловној страни водеће војне новине „Народна армија“. Има томе равно педесет година...

Кратку командирску каријеру, окончању гашењем јединице која се старала о техници на војном аеродрому, поручник Ристић дочекао је с радошћу због новог, дуго жељеног почетка у новинској редакцији. На такав развој догађаја утицао је тадашњи капетан Иво Матовић, данас новинарски бард и угледни публициста. Влада га помиње с великим поштовањем и захвалношћу што га је усмерио према бројној и утицајној редакцији главне војне новине „Народна армија“. У то време бројала је данас незамислива 84 новинара.

Црвене чарапе у сузама

Као млади новинар радио је све оно кроз шта се мора проћи на почетку каријере, с тим што је похађао и новинарско-дипломатску школу, како се звала у то време. Наравно, памти најтеже и најлепше тренутке, лепоте и искушења заната. Прву велику главобољу задао му је уредник Илија Томић, који је с горчином приметио како један број старешина у „ес-ем-бе“ униформи носи чарапе разних боја, чак и дречаво црвене. Тражио је од Владе оштар коментар у коме ће да „оплете“ по недоличном понашању.

Рок је био кратак, а задатак озбиљно интониран. Осамио се Влада у новинарском боксу где је зору дочекао над текстом с којим је водио целоноћну битку. Ујутру је уредник прочитао коментар и кратко рекао да је промашио. Ни две нове верзије му нису биле по вољи. Први и последњи пут у каријери осетио је сузе у очима...

С временом је нашао простор за писање о војној науци и техници, а искуство је стицао од већ познатог Стевана Корде, врсног познаваоца те области. Нашао се у свету великих ратних бродова, бомбардера, подморница, космичких изазова...

Наравно, током година, са бележницом је боравио на вежбаљима, полигонима, присуствовао гађањима и великим маневрима. На једном од њих – „Слобода 71“, одржаном на Слуну, нашао се у непосредној близини Тита и генерала Љубичића.

Шта је новинарски нерв, сналажљивост, упорност и посвећеност професији, Влада је показао небројено пута. У приликама када би многи дигли руке и вратили се празне бележнице, успевао је да нађе пут до саговорника, потребне информације, суштину, истину... Једна од изазовних тема и пожељних личности седамдесетих био је и чувени Никола Добровић, професор архитектуре, пројектант познате зграде Генералштаба, руниране током бомбардовања 1999. године. Човек није волео хвалоспеве, клонио се јавности, новинара... Живео је поучено, тихо, одмарао се најчешће у Врњачкој Бањи. Све су то били разлози због којих га је било тешко наћи, а камолу приволети на разговор који ће бити објављен. Али, Влада не би био то што јесте да се није упutio у Врњце и кренуо од хотела до хотела, пансиона, преко башти и паркова. Али, нигде професора. Тек предвече сазнао је да се смеистио подаље од гужве и нашао га у време које није баш за велики разговор. Ваљда схватајући пожртвовање и наступ новинара Владе Ристића, жељу редакције „Народне армије“ и уложени труд, професор Добровић надахнуто је причао о свом делу...

Саобраћајна култура

Свет који је најбоље познавао и где се најбоље сналазио нашао је на широком пољу науке и технике. Размицао је његове ви-

дике, померао границе нових спознаја, пружао читаоцима не само информацију већ питки садржај, узбудљиву причу. Од 1965. године био је уредник те рубрике. Увек је настојао и успевао да је обогати, учини занимљивијом. Једна од новина била је рубрика у рубрици „Дежурни техничар“, где су се могли наћи врцави коментари и корисни савети, много поука на мало простора.

А тек каква је само посланица за читаоце била прича о чувеном совјетском космоауту Павелу Поповичу, који се 1975. године „Сојузом 14“ спојио са орбиталном станицом „Саљут 3“ и пловио космичким простором две недеље. Влада је разговарао с њим на батајничком аеродрому, годину дана после подвига и каже да је то један од незаборавних сусрета током новинарске каријере.

Човек од иницијативе и идеје стално је смишљао нешто ново, слушајући захтеве

На једној од многих вежби са којих је извештавао

времена, развој друштва, пратеће појаве... Ширење путне мреже и праваца, повећање личног стандарда и убрзања темпа живота, лепо се сагледавало у друском саобраћају. С једне стране већа могућност избора, а с друге приметни раскорак између жеља и стварности, створили су нарастајућу потребу за информацијом. Све је то Влада темељно анализирао и нашао праву меру у обраћању читалачкој публици. Не са висине професорске катедре, већ им је ненаметљиво пружао корисно слово, тражио дијалог и уважавао туђа искуства.

На тим темељима суптилно је градио, развијао и учинио веома популарном ру-

брику „аутомобилизам“, у којој нису само дефиловали нови модели блештавих лимузина, већ се претасходно развијала техничка и саобраћајна култура. Наравно, добар део текстова односио се на војна возила, начин употребе, продужење века, смањење кварова, утрошка горива...

Круна настојања да се садржај новине приближи читаоцима јесте рели „Народне армије“, који је постао традиционалан и у војним листовима, а траје више од три деценије. Данас је под окриљем „Одбране“, а његов спортски директор је и даље Влада Ристић. Рели је мењао име, маршруту, број учесника и донекле садржај, али идеја је остала иста – допринос безбедности саобраћаја, развој техничке културе, колегијалности... Уз много добре атмосфере и позитивне енергије, дружења... Вештина пребрзине, умеће испред снаге. Зато је у стару одбачена било каква идеја о брдско-брзинским тркама, ризику и вратоломијама. То никако! Реч је о возачима аматерима, војним лицима и цивилима, члановима њихових породица, генерацијама које су одрасле чекајући окупљање на релију.

Треба ли рећи да је Влада врстан возач и сам учесник и победник неколико новинарских релија на којима је био својеврсни промотер идеје о безбедности саобраћаја. У том светлу недавно је тумачио нови Закон и читаоцима потанко објаснио његов смисао и суштину.

Када се осврне иза себе, Влада види педесет година трајања у новинарству, а у руци држи перо са позлатом од пет деценија. Од оних првих питомачких текстова, новинара почетника, па даље уредника у „Народној армији“ и „Фронт“, редакцији посебних издања, главног уредника „Војнотехничког гласника“, аутора бројних књига...

Човек од идеје и акције, увек у покрету, на свом примеру показује да прави новинар никада не иде у пензију. Времена и околности, називи листова и часописа су се мењали, али је Влада остајао исти – једноставан, срдчан, поуздан...

И рече, посве искрено, да свега не би било, ни каријере ни успеха, да није имао љубав и подршку којом је био окружен од подстарског собичка до ових дана када се поноси ћеркама Татјаном, дипломираним економистом, и Светланом, магистром фармације. Сва заслуга за породичну хармонију и новинарски успон, подвлачи Влада, припада супрузи Зорици, која је имала разумевања за честа и дуга путовања, ноћни рад, дежурства и онда када би многи изгубили стрпљење.

Родитељи се с правом диче успесима деце, али радост коју доносе унци неописива је емоција. Тако и Влада каже за своју мезимицу Лауру, која је напунила 13 година, а десетомесечног Душана деда је назвао – „Силни“.

Уз њих и са њима, Влада ће још дуго новинарски тројати, а деценије нека се нижу, касније ћемо их пребројати... ■

Бранко КОПУНОВИЋ

Разводник Јасмина Зафировић Војник и судија

Светска фудбалска федерација (FIFA) доставила је Фудбалском савезу Србије листу интернационалних судија, а међу оних 19 који ће представљати Србију, ове године налази се и професионални војник врањске Четврте бригаде КоВ разводник Јасмина Зафировић. Тако су Војска Србије и Врање добили свог првог интернационалног судију. Немојте се зачудити ако је угледамо како суди и на светском фудбалском првенству у Јужној Африци.

Недавно је за Јасмину стигло и вредно признање у виду избора за најбољег стручњака у области спорта у Врању. До сада је на интернационалној сцени судила пет пута, и то на утакмицама Лиге шампиона за жене и квалификација за светско и европско првенство у женском фудбалу. Управо на тим мечевима у Естонији, Словачкој, Румунији, Португалији и Данској доказала је свој квалитет.

Јасмина Зафировић суђењем се бави од 2000. године, најпре на утакмицама Пчињске окружне лиге, потом у Јужноморавској зони, а сада са пуно успеха суди утакмице Српске лиге Исток и Прве лиге за жене. Она је била и фудбалерка женског фудбалског клуба Јумко и чланица националне репрезентације. Бавила се атлетиком и са пуно успеха трчала полумаратоне и маратоне и освајала медаље на такмичењима.

– Дуго сам радила на томе да постанем интернационалац – каже Јасмина – и коначно сам дочекала потврду да је квалитет важнији од свега. Стицањем интернационалног звања имам обавезу да одржим континуитет доброг суђења, а самим тим и оправдам указано поверење људи коју су на челу Судијске организације и Фудбалског савеза Србије.

Јасмина је успела да помири женски пол и традиционално мушка занимања војника и фудбалског судије. По њеним речима, оба посла имају заједничке одлике у виду захтева за добром физичком спремношћу, а уз много воље и жеље за доказивањем могуће је успешно функционисати на оба поља.

То потврђују и у командном воду 49. логистичког батаљона Четврте бригаде Копнене војске, где Јасмина успешно ради од септембра прошле године. ■

3. МИЛАДИНОВИЋ